

Φιλόλαος:

Ο γλύπτης που φτιάχνει τέχνη με χαλίκι και ατσάλι

Με τα γλυπτά του στόλισε πλατείες και σχολεία σ' ολόκληρη τη Γαλλία και ιδιαίτερα στο Παρίσι. Συνεργάστηκε με διακεκριμένους αρχιτέκτονες και τιμήθηκε

πολλές φορές με βραβεία για τα έργα του. Πρόσφατα χάρισε ένα από τα έργα του στη Θεσσαλονίκη, διαμορφώνοντας τον εξωτερικό χώρο του Μακεδονικού Μουσείου Σύγχρονης Τέχνης.

της **Λίας Παπαδράγκα**

Ο γλύπτης Φιλόλαος γεννήθηκε στη Λάρισα το 1923, όπου και πέρασε τα γυμνασιακά του χρόνια. Σπούδασε στην Ανωτάτη Σχολή Καλών Καλών Τεχνών της Αθήνας, ενώ ταυτόχρονα έπαιρνε μαθήματα στο εργαστήριο του Απάρτη. Το 1950 εγκαθίσταται στο Παρίσι, όπου παρακολουθεί μαθήματα στην Ecole des Beaux Arts ως ελεύθερος σπουδαστής.

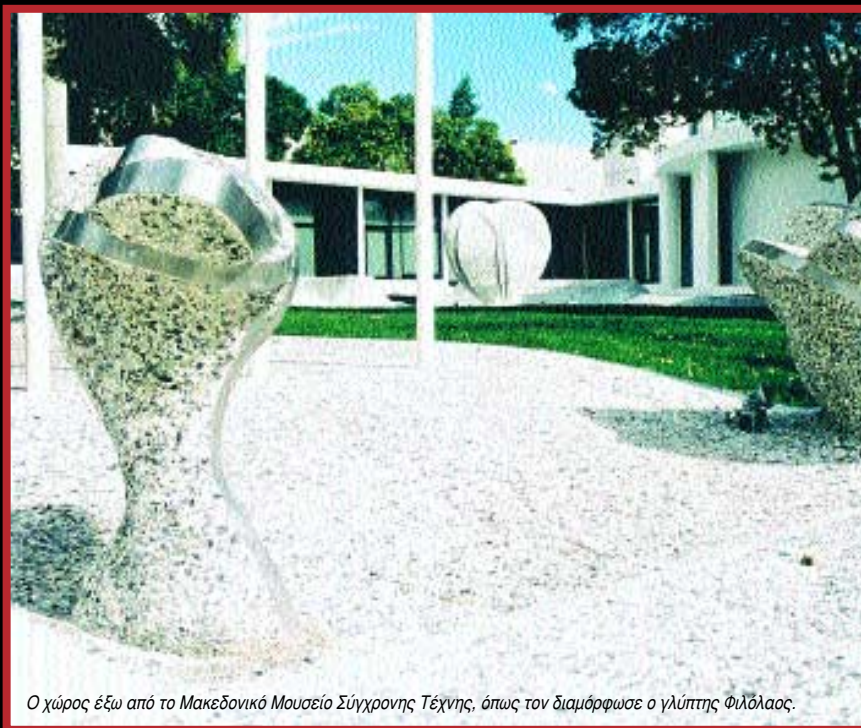
“Έφυγα από την Ελλάδα με προορισμό τη Γαλλία προτροπόμενος από τον Απάρτη και από τη γενική τάση που επικρατούσε ανάμεσα σε όλους τους καλλιτέχνες να φτάσουν στην

πρωτεύουσα των Τεχνών, το Παρίσι. Έφυγα για σπουδές και έμεινα εκεί, καθώς σιγά-σιγά άρχισαν να μου εμπιστεύονται δουλειές, παντρεύτηκα, έκανα παιδιά και απέκτησα την ιδιοκτησία μου, δημιουργήσα μια καινούρια ζωή εκεί”, εξηγεί ο ίδιος.

Βρίσκεται λοιπόν στο Παρίσι, κέντρο εκείνη την εποχή των καλλιτεχνικών ρευμάτων. Ο ίδιος, όπως μας εξηγεί η κ. Κοτσαμάνη Μαρία, Ιστορικός Τέχνης, η οποία έχει παρακολουθήσει την καλλιτεχνική του σταδιοδρομία από τις αρχές του 1960, ακολουθεί μία δική του πορεία που συνδέεται με

τον κοινωνικό ρόλο και την αποστολή της γλυπτικής, ανεξάρτητη από τα κυκλώματα των γκαλερί. Συνεργάζεται με επιφανείς αρχιτέκτονες και είχε την τύχη να δει μεγάλες γλυπτικές συνθέσεις του να τοποθετούνται σε “νευραλγικά” σημεία σ' όλη τη Γαλλία. Ο διασημότερος καρπός της συνεργασίας του με τους Γάλλους αρχιτέκτονες είναι οι Υδατοδεξαμενές της Valence, ενώ αξίζει να αναφέρουμε επίσης το μεγάλο γλυπτό που φιλοτέχνησε το 1972 για την πλατεία Defence του Παρισιού, και τη σύνθεση με σιντριβάνια που δημιούργησε το 1989 για την ίδια πλατεία. Ενδεικτική του έργου του είναι και η διαμόρφωση της παραλίας του Βόλου, όπου θαμνόσχημα γλυπτά, διαμορφώνουν ένα τοπίο, στην ουσία, ένα τεχνητό “φυσικό περιβάλλον” στην προκυμαία.

Τα υλικά που χρησιμοποιεί όταν συνθέτει για εξωτερικούς χώρους, προέρχονται από τη φύση, είναι το χαλίκι της θάλασσας και των ποταμών, το οποίο μαζί με σκυρόδεμα κάνουν αυτό που ονομάζεται μπετόν λαβέ. Ατσάλινες λωρίδες συνδέουν και επενδύουν το μίγμα αυτό, με το οποίο δημιουργεί συνθέσεις σε μεγάλους χώρους. Ο

Ο χώρος έξω από το Μακεδονικό Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης, όπως τον διαμόρφωσε ο γλύπτης Φιλόλαος.

Φιλόλαος “δαμάζει” και υποτάσσει τα σκληρά αυτά υλικά, όπως ένας τεχνίτης, ένας μάστορας, όπως τον φωνάζουν μερικοί, βλέποντάς τον να δουλεύει.

Πραγματοποίησε ομαδικές και ατομικές εκθέσεις σε διάφορες ευρωπαϊκές πόλεις, ξεκινώντας από το Παρί-

Ο Φιλόλαος με ένα από τα έργα του.

σι και την Αθήνα, ενώ συμμετείχε και στη Μπιενάλε του Σάο Πάολο. Στη διάρκεια της καλλιτεχνικής του σταδιοδρομίας έχει αποσπάσει αρκετά βραβεία, ανάμεσα στα οποία και το Μετάλλιο Πλαστικών Τεχνών από την Ακαδημία Αρχιτεκτονικής της Γαλλίας, για το σύνολο του έργου του.

Στο έργο του Φιλόλαου δεν θα εντοπίσει κανείς πομπώδεις αναφορές σε μια δήθεν ελληνικότητα. Σύμφωνα με την κ.Κοτσαμάνη, εκπροσωπεί έμμεσα την πατρίδα του μένοντας πιστός στα πρότυπα της μορφικής λιτότητας και στην αίσθηση της αρμονίας και του μέτρου. Πολλοί φίλοι του Φιλόλαου ισχυρίζονται ότι αναγνωρίζουν την ελληνική καταγωγή του στο έργο του, όπως λέει. “Δεν μπορούν σνήθως οι ίδιοι να το εξηγήσουν αυτό, ωστόσο εγώ το αποδίδω στην αίσθηση του στοιχείου μπαρόκ, στην έλλειψη της πολυπλοκότητας. Τα έργα μου είναι απλά, αναδεικνύονται καλύτερα με μεγάλους φωτισμούς”, προσθέτει.

Ο Φιλόλαος είναι ένας καλλιτέχνης που συμμετέχει ενεργά στην καλλιτεχνική πραγματικότητα της δεύτερης πατρίδας του, χωρίς να απαρνηθεί τα στοιχεία της γενέτειρας και της εθνικής του ταυτότητας.

Κάθε καλοκαίρι, εδώ και 48 χρόνια που έχει φύγει στο εξωτερικό, ο Φιλόλαος επισκέπτεται την Ελλάδα, και δεν κρύβει ότι προτιμάει την “καλοκαιρινή Ελλάδα”.

Τους τελευταίους τέσσερις μή-

Στο έργο του Φιλόλαου δεν θα βρει κανείς πομπώδεις αναφορές σε μια δήθεν ελληνικότητα. Ωστόσο οι επιδράσεις της ελληνικής καταγωγής του είναι φανερές στο έργο του, που χαρακτηρίζεται από αυστηρή λιτότητα, ορθολογιστική, όχι όμως και στερημένη από χυμούς γλυπτικής ζωντάνιας.

νες, έζησε στη Θεσσαλονίκη, προκειμένου να ολοκληρώσει το πιο πρόσφατο έργο του, την εξωτερική διαμόρφωση του Μακεδονικού Μουσείου Σύγχρονης Τέχνης, στο χώρο της Διεθνούς Έκθεσης, πλαισιώνοντας έτσι με τέχνη ένα χώρο που στεγάζει την τέχνη, ενώ πολύ πρόσφατα επέστρεψε στην έδρα του, ένα κτήμα στα προάστια του Παρισιού, για το οποίο δεν έκρυψε ότι ένιωσε νοσταλγία, ζώντας κάποιους μήνες μακριά. ■